

Lemvig Kommune
Natur og Miljø
Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Att.: Kristina Brochmann Pedersen

Ansøgning om tilladelse til vandløbsrestaurering mm. i forbindelse med klima-lavbundsprojekt ved Øster Ørs

Lemvig Kommune v. projektmedarbejder Mads Kjærstrup ønsker hermed at ansøge om tilladelse til vandløbsrestaurering mm. i forbindelse med etablering af et klima-lavbundsprojekt ved Øster Ørs.

Baggrund for projektet

Lemvig Kommune har fået tilsagn fra staten til at gennemføre et ca. 15 ha stort klima-lavbundsprojekt i ådalen langs Flynder Å ved Ørs. Det primære formål med projektet er at mindske drivhusgasudledningen fra området ved at vådgøre og ekstensivere arealerne i projektområdet.

Der er gennemført en forundersøgelse, som har vist at projektforslaget er teknisk muligt, og at der kan opnås en CO₂ tilbageholdelse på ca. 208 t CO₂ ækvivalenter. Dertil kommer en kvælstoffjernelse på 325 kg/år. Forundersøgelsen viste også, at der er lodsejeropbakning til at realisere projektet. Forundersøgelsen er vedlagt denne ansøgning som bilag.

Resumé af projektforslag

Projektet omfatter sløjfning af flere interne drænsystemer, så der opstår vådere forhold i området. Desuden åbnes et ca. 750 m rørlagt vandløb, som er et tilløb til Flynder Å, og der skabes et nyt vandløbsforløb. Projektområdet fremgår af nedenstående kort.

Dato 26-11-2025

A01-2 Natur og Miljø

Rådhusgade 2

7620 Lemvig

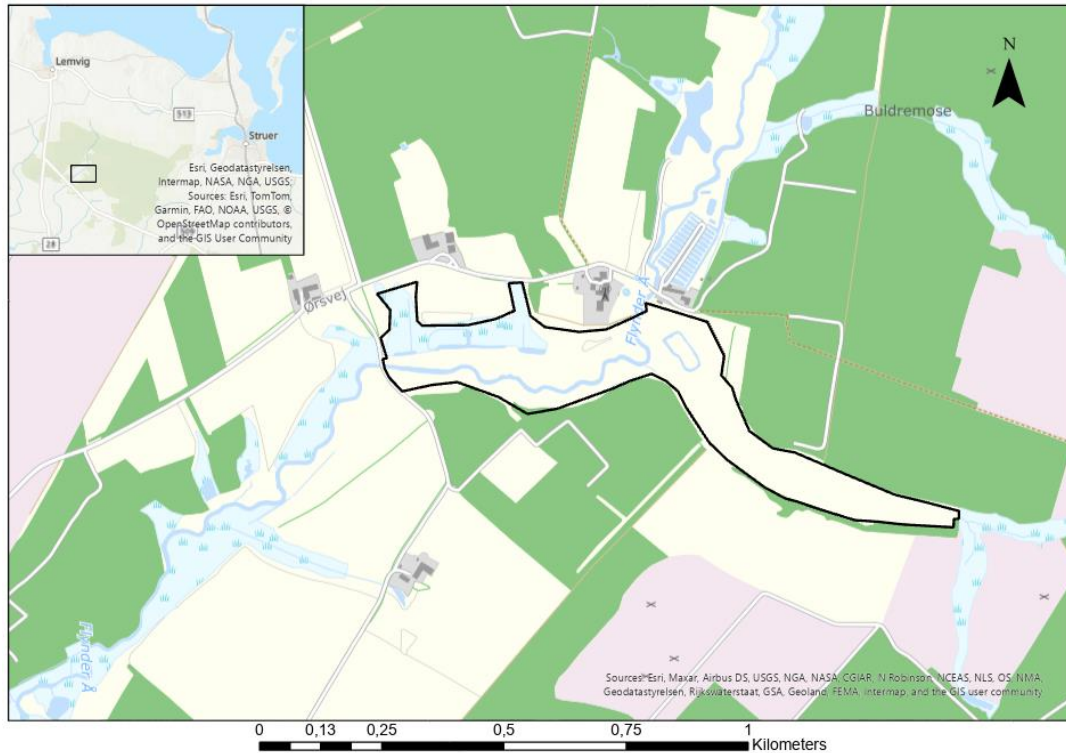
Telefon: 9663 1200

Ref.: Mads Kjærstrup

Dir. tlf.: 9663 1130

Mail:

mads.kjaerstrup@lemvig.dk

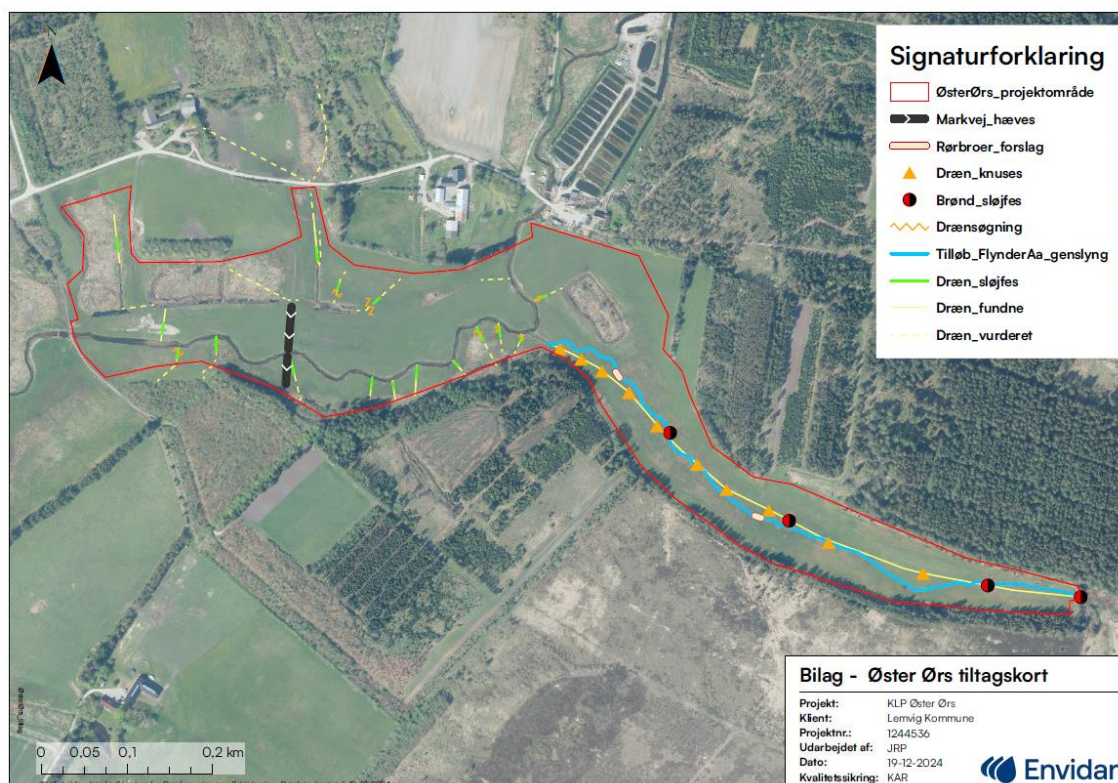
Placering af klima-lavbundsprojekt ved Øster Ørs (sort streg)

Projektforslag fra forundersøgelsen

I den vedlagte tekniske forundersøgelse er der skitseret et projekt som i hovedtræk går ud på at:

- Sløjfe interne drænsystemer
- Genåbne det rørlagte tilløb til Flynder Å

Projektets tiltag er illustreret på figuren neden for.

Forslag til projekttiltag i klima-lavbundsprojekt ved Øster Ørs. Kortet er også vedlagt som bilag.

Neden for uddybes de projekttiltag, som påvirker vandløb eller dræning.

Sløjfning af interne drænsystemer

Inden for projektområdet findes der flere drænsystemer, som afvander hele den primære del af projektområdet. Da de eksakte placeringer af drænene ikke i alle tilfælde kendes, projekteres det, at der skal ske eftersøgning af dræn på i alt ca. 7 lokaliteter. Eftersøgningen foretages ved, at en rende-graver graver et transekt på tværs af den formodede drænretning ned til en dybde på ca. 1,25 m og minimum 1 m. Det er estimeret, at der skal ske sløjfning af ca. 16 dræn. Ved hver drænledning skal der ske en punktvis opgravning 2 – 3 steder på drænet (ca. 30 m imellem hver overgravning).

Genåbning af tilløbet til Flynder Å

I den østlige del af projektområdet ligger der i dag et rørlagt vandløb. Det rørlagte vandløb afvander den smalle slugt, der løber fra øst til vest. Lige ved den østlige projektgrænse står der en brønd, hvor rørlægningen starter. Vest for projektområdet løber vandløbet igennem et uberørt moseområde først umiddelbart øst for projektgrænsen, samler vandet sig til et egentligt vandløb, før det løber i brønden.

Nyt vandløbsforløb

Det projekteres, at den rørlagte strækning genåbnes fra brønd ved den østlige projektgrænse og med udløb i den eksisterende korte åbne grøft nedstrøms i vestlig ende lige før udløb i Flynder Å. Der er projekteret et nyt vandløbsforløb med start i en opmålt bundkote på 12,29 m lige opstrøms den rørlagte strækning ved østlig projektgrænse, og en udløbskote i samme kote som røret på 9,58 m (se illustration af det nye åbne forløb inkl. stationering i nedenstående figur).

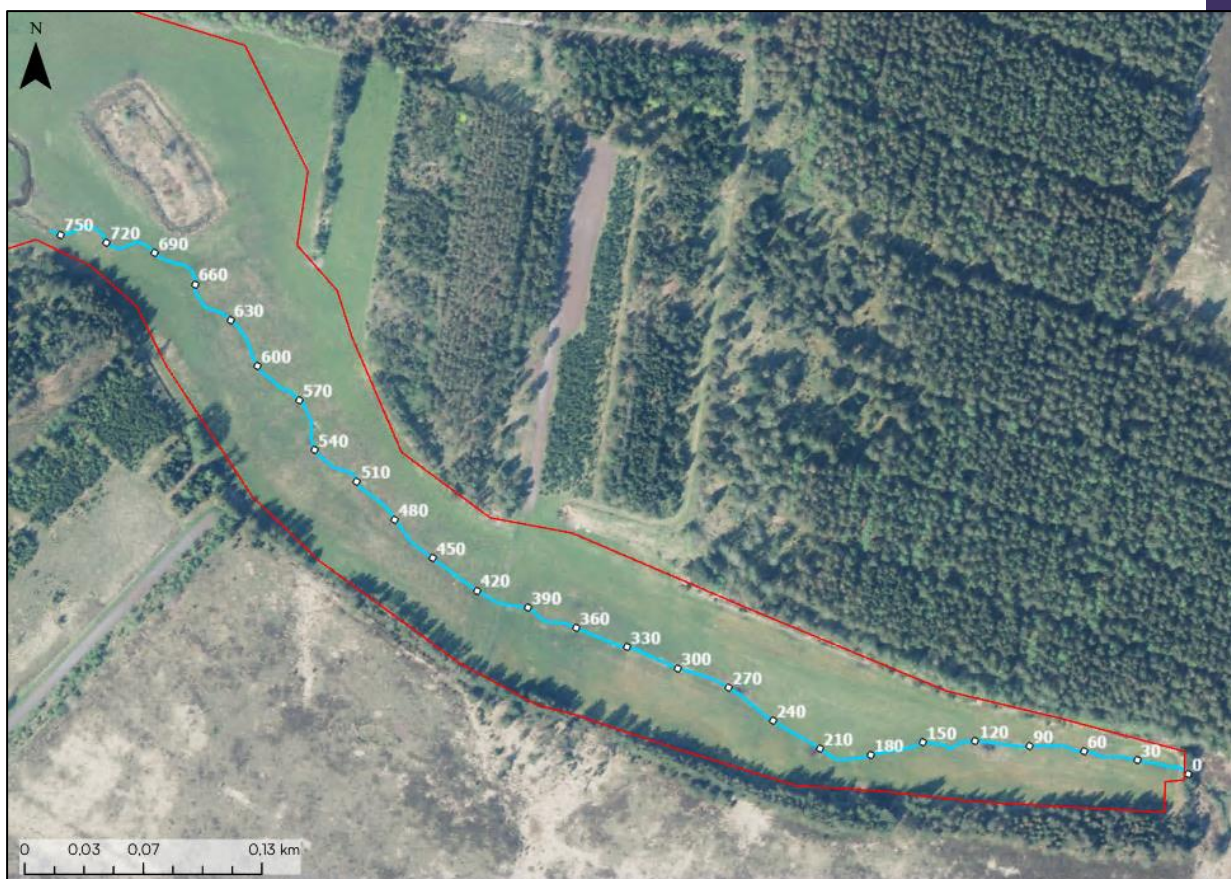

Illustration af nyt åbent forløb af tilløbet til Flynder Å med angivelse af stationering (angivet i meter fra start af det nye åbne forløb). Projektgrænsen er vist med rød.

I det følgende opsummeres de overordnede principper for genåbning og genslyngning.

På den opstrøms halvdel fra start af det nye åbne forløb til første rørbro (station ca. 0-410) er ådalen meget smal og stejl, så der er ikke plads til egentlige slyng. Det åbne vandløb anlægges så det i praksis følger laveste terræn i et terrænnært forløb. Det anlægges ud fra følgende dimensioner og principper:

- Startkote = 12,29 m. Slutkote 9,60 m ved udløb fra rør. Rørbund skal ligge i kote 9,48 m.
- Bundbredde varieres mellem 45 og 65 cm, så de brede dele bliver lave og de smalle dele bliver dybe.
- Profilet anlægges med anlæg 1:1 på de første 20 cm og i gennemsnit 1:3 på resten. Anlæggene varieres, så de er stejle på ydersiden af svingene og flade på indersiden.
- Der udlægges i gennemsnit 5 cm grusblanding i et varieret lag på 0-10 cm.
- Der udlægges 1 håndsten på 10-20 cm pr. løbende 2 meter vandløb.

På den nedre halvdel (st. ca. 410-755) er ådalen lidt bredere og lidt fladere, så her indlægges mindre slyng. Denne del kommer i store træk også til at følge laveste terræn, men da vandløbet kommer til at ligge dybere i terræn, varieres fald og bundkoter, så vandløbet ligger tættere på terræn på den

centrale del og med stejlere fald på den sidste del, så bundkoten rammer udløbet i den eksisterende grøft (nuværende kote i rørudløb). Vandløbet anlægges ud fra følgende dimensioner og principper:

- Startkote = 9,60 m ved udløb af rør. Rørbund skal ligge i kote 9,48 m. Slutkote 7,56 m ved udløb i grøft
- Bundbredde varierer mellem 55 og 75 cm. Bundkoten aflæses i dimensionsskemaet men varieres +/- 10 - 15 cm, så der er variation i både bredde og dybde i det nye forløb.
- Profilet anlægges med anlæg 1:1 på de første 30 cm og 1:2 på resten.
- Der udlægges i gennemsnit 5 cm grusblanding 1 i et varieret lag på 0-10 cm.
- Der udlægges 1 håndsten på 15-25 cm pr. løbende 2 meter vandløb.

Skikkelsesskema for det nye åbne forløb af tilløbet til Flynder Å.

Station (m)	Bundkoter (m)	Bundbredde (cm)	Fald (‰)	Anlæg	Rørbund (m)
0 (ved nuværende brønd)	12,29				
		45 - 65	6,7	1:1 → 1:3	
402	9,60				9,48
		Ø50	0,0		
410	9,60	55 – 75			9,48
			4,7	1:1 → 1:2	
658	8,43				8,31
		Ø50	0,0		
666	8,43				8,31
			9,8	1:1 → 1:2	
755 (udløb i eksisterende grøft)	7,56				

Da der graves et nyt vandløb anbefales det, at der laves et sandfang nedstrøms i det nye vandløbsforløb lige umiddelbart før udløbet til Flynder Å. Dette laves ved at overuddybe vandløbsprofilet, og i detailprojekteringen udvælges den præcise placering og dimension. Det anbefales, at sandfanget oprenses jævnligt de første 1 – 2 år.

Rørbroer

På strækket anlægges to rørbroer på ca. 8 meter ved henholdsvis en eksisterende adgangsvej på strækket og som kreaturovergang på den nedre del. Rørbroer anlægges uden fald og med ca. ¼ at rørdimension under vandløbsbund, og der etableres stensikring omkring ind- og udløb. Til formålet anvendes håndsten.

Rørbro 1 anlægges omkring station 410 m og i dimension Ø50 og ca. 8 m lang. Rørbund lægges i kote 9,48 m. Ved udløbet og et par meter nedstrøms lægges en stenkant til kote 9,60 m, og der lægges groft materiale i røret, så vandløbet får en ubrudt bund. Der stensikres brinker 1-1,5 m på

begge sider af røret op til overkant af rør.

Rørbro 2 anlægges omkring station 650 m og i dimension Ø50 og ca. 8 m lang. Koten i rørbunden afhænger af præcist, hvor vandløbet lægges, og dette fastlægges i en detailprojektering. Ved udløbet lægges en stenkant, og der lægges groft materiale i røret, så vandløbet får en ubrudt bund. Der stensikres brinker på en 2-3 m strækning på begge sider af røret op til overkant af rør. Til formålet anvendes håndsten.

Fjernelse af nuværende rørlægning og jordbalance

Den eksisterende rørlægning opgraves og bortskaffes de steder, hvor det nye åbne forløb krydser nuværende rørlægning (ca. fire steder). Samtidig fjernes de i alt fire brønde, der kendes til på den rørlagte strækning. Brøndene sløjfes ved at fjerne alle brøndelementer. Alle tilløb og afløb til og fra brønden sløjfes på en strækning af 2-3 m op- og nedstrøms fra brøndene. De opgravede brønde og drænrør kan f.eks. nedknuses på stedet og benyttes til hævning af adgangsvejen centralt i området.

Det estimeres, at der skal opgraves i størrelsesordenen 400 m³ jord i forbindelse med etablering af det nye åbne forløb af tilløbet til Flynder Å. Det skal dog bemærkes, at det forventes at være et konservativt bud, eftersom en del af det opgravede materiale vil bestå af det gamle drænrør.

Overskudsjorden benyttes til hævning af adgangsvejen centralt i området. Eventuelt overskudsjord udlægges på nærliggende omdriftsjord.

Afværge, hævning af adgangsvej i projektområdet

For at sikre lodsejers adgang til arealer centralt i projektområdet, skal den eksisterende adgangsvej via markvejen, der fører ned til en bro over Flynder Å, sikres, ved at terrænet hæves. Markvejen skal hæves på en ca. 70 m lang strækning, og den hæves med 30 – 40 cm, sådan at den kan benyttes som minimum i sommerhalvåret.

Materiale til at hæve vejen udgøres af overskudsjord fra gravning af det nye vandløb samt fra opgravet og nedknust rør- og brøndmateriale fra det rørlagte vandløb, der sløjfes.

Afvanding

Projektet gennemføres som en del af et klima-lavbundsprojekt hvis formål er at vådgøre projektområdet. Projektets påvirkning af afvandingen i området er behandlet i den tekniske forundersøgelse (vedlagt som bilag). Arealer uden for projektområdet bliver ikke vådere som følge af projektet.

Projektets proces

På baggrund af projektforslaget fra forundersøgelsen skal der udarbejdes et detailprojekt, som helt præcist foreskriver hvad der skal udføres. Som led i denne proces foretages yderligere opmålinger i projektområdet ligesom der vil være dialog med de berørte lodsejere om projektet.

På baggrund detailprojektet udarbejdes udbudsmateriale, og der indhentes tilbud fra entreprenører på projektets anlægsarbejde.

Tidsplan og anlægsudgifter

Detailprojekt og udbud udføres december 2025 - februar 2026.

Projektet planlægges udført i februar-marts 2026.

Anlægsarbejdet er endnu ikke udbudt, hvorfor anlægsudgifterne ikke kan vurderes på nuværende tidspunkt.

Der forventes ikke øgede driftsudgifter til vandløbsvedligeholdelse som følge af projektet.

Bilag

Teknisk forundersøgelse af klima-lavbundsprojekt Øster Ørs

